

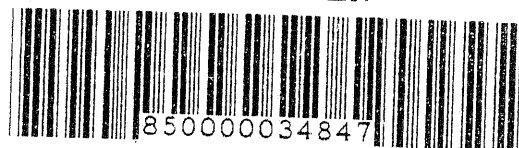
BETÆNKNING

AFGIVET AF

DET AF UNDERVISNINGSMINISTERIET
DEN 3. NOVEMBER 1941 NEDSATTE

KARAKTERUDVALG

DET ADMINISTRATIVE
BIBLIOTEK

352 42

KØBENHAVN

A. S. J. W. SCHULTZ BOGTRYKKERI

1942

37.11 / 2 ex. 3

INDBEHOV
Værdi Nr.

BETÆNKNING

AFGIVET AF

DET AF UNDERVISNINGSMINISTERIET
DEN 3. NOVEMBER 1941 NEDSATTE

KARAKTERUDVALG

Det administrative uddannelsesråd
Slotsholmsgade 12
1216 København K

KØBENHAVN
A.-S. J. H. SCHULTZ BOGTRYKKERI
1942

INDHOLD

Indledning.....	Side 5
I. Redegørelse for det gældende Karaktersystem og dets Tilblivelse.....	7
II. Indvendinger mod det gældende Karaktersystem og Imødegaelse af disse.....	13
III. Forslag til nye Karaktersystemer og til Modifikation af det gældende System.....	19
IV. Udvalgets Forslag.....	21
Bilag:	
Uddrag af H. C. Ørsteds Afhandling „Bemærkninger over Eksamensvæsenet“.....	23

DEN 3. November 1941 nedsatte Undervisningsministeriet et Udvalg til Overvejelse af Betimeligheden af en Ændring af Karaktersystemet ved Eksamensskolerne under Undervisningsministeriet. Skrivelsen til Udvalgets Formand, Kontorchef i Ministeriet *K. Paludan-Müller*, havde følgende Ordlyd:

„Undervisningsministeriet beskikker herved Hr. Kontorchefen til Medlem af og Formand for et af Ministeriet Dags Dato nedsat Udvalg, der skal have til Opgave at overveje og til Ministeriet afgive Betænkning om Betimeligheden af en Ændring af Karaktersystemet ved Eksamensskolerne under Undervisningsministeriet.

En Fortegnelse over Udvalgets Medlemmer vedlægges.“

Til Medlemmer af Udvalget beskikkedes iøvrigt efternævnte:

Kontorchef i Undervisningsministeriet *Alb. Michelsen*.

Fuldmægtig (senere Kontorchef) i Undervisningsministeriet *E. Fabricius-Bjerre*.

Undervisningsinspektør, Dr. phil. *A. C. Højberg Christensen*.

Undervisningsinspektør *O. C. Bjørneboe*.

Statskonsulent *F. C. Kaalund-Jørgensen*.

Rektor for Metropolitanskolen *H. V. Bang*.

Professor ved Københavns Universitet, Dr. phil. *Harald Bohr*.

Skolebestyrer *H. Egekvist*, Taastrup.

Professor ved Den polytekniske Lærestalt, Danmarks tekniske Højskole, (senere tillige Rektor for Højskolen) Civilingeniør *Anker Engelund*.

Som Repræsentanter for Gymnasieskolernes Lærerforening:

Rektor *H. Fogh*, Kolding.

Rektor *P. H. Bohn*, Rungsted.

Som Repræsentanter for Danmarks Realskoleforening:

Overlærer *Ingvard Nielsen*, Bagsværd.

Skolebestyrer *W. Stenberdt*, Hillerød.

Som Repræsentanter for Danmarks Lærerforening:

Førstelærer *K. A. Kristensen*, Karise.

Lærer *P. Nygård*, Aarhus.

Kst. Fuldmægtig i Undervisningsministeriet *E. A. Koch* har fungeret som Udvalgets Sekretær.

Udvalget har i 8 Møder drøftet de mod det ved Eksamensskolerne gældende Karaktersystem fremførte Indvendinger og forskellige Forslag til nye Karaktersystemer og til Modifikation af det gældende System og har derefter i 2 afsluttende Møder vedtaget følgende Betænkning.

I. Redegørelse for det gældende Karaktersystem og dets Tilblivelse.

Ved Kirke- og Undervisningsministeriets Bekendtgørelse af 13. Maj 1850 angaaende en Undervisningsplan og Eksamensbestemmelser for de lærde Skoler i Danmark bestemtes i § 15, at der for Prøverne i de enkelte Fag ved Afgangseksamen gaves Specialkarakterer, hvoraf uddroges en Hovedkarakter. Herom fastsattes blandt andet følgende Regler, som i alt væsentligt svarede til Bestemmelser, der i Henhold til en provisorisk Undervisningsplan af 25. Juli 1845 for 3 lærde Skoler forsøgsvis havde været praktiserede i nogle Aar:

Specialkaraktererne er seks: Udmærket godt, Meget godt, Godt, Temmelig godt, Maadeligt, Slet. De tre Censorer, som bedømmer en Prøve, skriftlig eller mundtlig, giver hver for sig en af de ovennævnte seks Karakterer, af hvilke tre Karakterer derpaa i de Fag, i hvilke kun een Prøve aflægges, een samlet Specialkarakter for denne uddrages, medens der i de Fag, i hvilke baade skriftlig og mundtlig Prøve aflægges, paa samme Maade uddrages een Karakter for hver af disse Prøver, hvilke to Karakterer, forsaavidt angaar Latin, holdes adskilte som to Specialkarakterer, men for de øvrige Fags Vedkommende sammenlægges til een Specialkarakter for hele Faget.

Hovedkaraktererne er tre, som benævnes: første, anden og tredie Karakter; til første Karakter kan føjes Tillægget: „med Udmærkelse“. Forholdet mellem Specialkaraktererne med Hensyn til Hovedkarakteren bestemmes saaledes, at to Karakterer af en højere Grad og een Karakter, som staaer to Grader lavere, regnes lige med tre Karakterer af den mellemliggende Grad, saa at to Udmærket godt og eet Godt er lig med tre Meget godt, og saa fremdeles. I Overensstemmelse med dette Forhold tillægges der disse Karakterer følgende Talværdier: Udmærket godt = 8, Meget godt = 7, Godt = 5, Temmelig godt = 1, Maadeligt = ÷ 7, Slet = ÷ 23. Hovedkarakteren bestemmes da efter Specialkarakterernes sammenlagte Talværdi, idet der til Opnaaelse af henholdsvis første Karakter med Udmærkelse, første Karakter, anden Karakter og tredie Karakter (bestaaet Eksamen) udkræves nærmere angivne sammenlagte Talværdier.

De saaledes ved de lærde Skoler indførte Regler vedrørende Uddragelse af en Hovedkarakter af de ved Eksamen givne Enkeltkarakterer stemmer overens med den Fremgangsmaade, som er foreslaaet af H. C. Ørsted i hans i Maanedskrift for Litteratur, 10. Bind, 1833, trykte Afhandling: „Bemærkninger over Eksamensvæsenet“, som er optaget i Samlede og efterladte Skrifter af H. C. Ørsted, 6. Bind, 1851, S. 109—156, og hvoraf det Afsnit, der omfatter Karaktersystemet, er trykt som Bilag til nærværende Betænkning. Den til Uddragning af Hovedkarakteren anvendte Talrække fra 8 til ÷ 23 kaldes derfor almindeligt „Den Ørstedske Skala“, hvilken Benævnelse ogsaa benyttes i det følgende.

I Overensstemmelse med Ørstedes Tanke kommer den nævnte Talrække ikke til Anvendelse ved Censorernes Fastsættelse af Enkeltkaraktererne; her benyttes efter de fastsatte Regler de ved Forordning af 7. November 1809 angaaende de lærde Skoler i

Danmark og Norge § 92 indførte Karakterbetegnelser, som i det følgende i Overensstemmelse med den nu anvendte Sprogbrug forkortes til ug, mg, g, tg, mdl. og slet. Det er senere i Kirke- og Undervisningsministeriets Bekendtgørelse af 31. Maj 1866 om Adgangseksamen til Universitetet og Afgangseksamen fra de lærde Skoler udtrykkelig fastslaaet, at Enkeltkaraktererne skal gives efter en Skala med lige store Intervaller mellem de enkelte Karakterer: ug = 6, mg = 5, g = 4, tg = 3, mdl = 2, slet = 1.

Det er først ved Bestemmelsen af Hovedkarakteren paa Grundlag af de givne Enkeltkarakterer, at Talrækken fra 8 til ÷ 23 kommer til Anvendelse. Skalaens Grundprincip er det, som er udtrykt i fornævnte Bekendtgørelse af 13. Maj 1850, at to Karakterer af en højere Grad og een Karakter, som staar to Grader lavere, regnes lige med tre Karakterer af den mellemliggende Grad. Naar dette skal udtrykkes ved en Talrække, maa det enkelte Interval mellem to Nabokarakterers Talværdier være dobbelt saa stort som Nabointervallet for oven og halvt saa stort som Nabointervallet for nedent, men det er i øvrigt principielt ligegyldigt, hvilken Talværdi man tillægger f. Eks. Skalaens øverste Karakter, og hvor stort et Interval man fastsætter mellem den øverste og den næstøverste Karakter. I Bekendtgørelsen af 13. Maj 1850 har man i Overensstemmelse med Ørsteds Forslag, men udelukkende af praktiske Grunde — for at kunne regne med forholdsvis smaa Tal — tillagt den øverste Karakter, ug, Talværdien 8, og fastsat Intervallet mellem den øverste og den næstøverste Karakter, mg, til 1, og derved fremkommer i Henhold til Skalaens foran omhandlede Grundprincip følgende Talværdier for de seks Karakterer: ug = 8, mg = 7, g = 5, tg = 1, mdl = ÷ 7 og slet = ÷ 23, men principielt kunde Skalaen lige saa vel tage sit Udgangspunkt i et hvilket som helst andet positivt eller negativt Tal.

Om Skalaens Grundprincip udtaler Ørsted (S. 142¹), at Skalaen egentlig kun er Udtryk for en Grundsætning, der laa skjult i vore længe hævdede akademiske Vedtægter for Hovedkarakterens Uddragelse, nemlig, at en slet Specialkarakter skulde have en langt større nedsættende Virkning end den ophøjende Virkning, man tillagde en god. Til yderligere Begrundelse af den foreslaaede Fremgangsmaade anfører Ørsted bl. a., at denne vil kunne overflødiggøre særegne Bestemmelser om Minimumskrav i de enkelte Fag som Betingelse for at opnaa en vis Hovedkarakter (eller for bestaaet Eksamen), hvorved frembringes stor Ulighed. Ved Benyttelsen af en simpel Pluralitet (eller en Skala med lige store Intervaller) sammenkastes meget ulige Kandidater i Middelklassen, hvorved baade den duelige Kandidat lider, og Eksamens Værdi formindskes. Man vil, siger han, overalt ved Prøve finde, at den foreslaaede Beregningsmaade hjælper den duelige Kandidat til at faa et enkelt Uheld eller en enkelt Mangel opvejet, men derimod hindrer dem, som i alle Fag er temmelig svage, i at faa lige Karakterer med de temmelig duelige. Ørsted fremhæver i øvrigt (S. 139²), at det fra først af maa bestemmes, hvilken Indflydelse hvert af Hovedfagene eller Afdelingerne bør have paa Hovedkarakteren, og at man derpaa enten bør dele Faget i saa mange Underafdelinger, som man vil give det Karakterværdier i Sammenligning med det hele, eller tillægge Karakteren i Faget en tilsvarende forøget Vægt ved Udregningen af Hovedkarakteren.

De senere udstedte administrative Bestemmelser om Karaktergivning ved de højere Skoler i det 19. Aarhundrede fastholdt alle Princippet i Bekendtgørelsen af 1850, saaledes ogsaa den ovennævnte Bekendtgørelse af 31. Maj 1866, der imidlertid indeholdt Bestemmelse om, at Grundkarakterernes Værdi i visse Tilfælde kunde modificeres ved tilføjede positive eller negative Brøker. Denne Bekendtgørelse, hvis System i sidstnævnte

¹) Nedenfor Side 25.

²) Nedenfor Side 23.

Henseende forøvrigt var ret indviklet, afløstes af Kirke- og Undervisningsministeriets Bekendtgørelse Nr. 128 af 9. August 1871, der indførte en forøget Nuancering af Karakter-skalaen ved at bestemme, at der til de enkelte Karakterer overalt kan føjes + eller ÷, der forhøjer eller nedsætter Karakteren med $\frac{1}{3}$ af Intervallet mellem den paagældende Karakter og henholdsvis den nærmeste højere og den nærmeste lavere Karakter. Herved fremkommer følgende Karakterskalaer til Anvendelse henholdsvis ved Censorernes Fastsættelse af Enkeltkarakterer og ved Hovedkarakterens Uddragning af Enkeltkaraktererne:

Karakterbetegnelse	Talværdi ved Fastsættelse af Enkeltkarakterer	Talværdi ved Uddragning af Hovedkarakter
ug	6	8
ug ÷	$5\frac{2}{3}$	$7\frac{2}{3}$
mg+	$5\frac{1}{3}$	$7\frac{1}{3}$
mg	5	7
mg ÷	$4\frac{2}{3}$	$6\frac{1}{3}$
g+	$4\frac{1}{3}$	$5\frac{2}{3}$
g	4	5
g ÷	$3\frac{2}{3}$	$3\frac{2}{3}$
tg+	$3\frac{1}{3}$	$2\frac{1}{3}$
tg	3	1
tg ÷	$2\frac{2}{3}$	÷ $1\frac{2}{3}$
mdl+	$2\frac{1}{3}$	÷ $4\frac{1}{3}$
mdl	2	÷ 7
mdl ÷	$1\frac{2}{3}$	÷ $12\frac{1}{3}$
slet+	$1\frac{1}{3}$	÷ $17\frac{2}{3}$
slet	1	÷ 23

Hermed har den Ørstedske Skala faaet den Form, hvori den anvendes nu.

Ved Fastsættelsen af de ved denne Nuancering fremkommende Mellemkarakterers Talværdi har man ikke kunnet følge Grundprincippet for Fastsættelsen af Grundkarakterernes Talværdi, nemlig at to Karakterer af en højere Grad og een Karakter, som staar to Grader lavere, regnes lige med tre Karakterer af den mellemliggende Grad, da det vilde være ugørligt at gennemføre dette Princip baade for Mellemkarakterer og Grundkarakterer, hvorimod man har delt Intervallerne mellem Grundkaraktererne i tre lige store Dele.

I kgl. Anordning Nr. 42 af 1. Marts 1895 angaaende den almindelige Forberedelseseksamen er der i § 6 med Hensyn til Karakterberegningen fastsat Regler, der ganske svarer til de i fornævnte Bekendtgørelse af 9. August 1871 fastsatte.

I Sammenhæng med den Nyordning af Skolens Forhold, som skete ved Loven om de højere Almenskoler af 1903, gjorde man ved kgl. Anordning Nr. 198 af 3. August 1906 angaaende Censuren og Karaktergivningingen ved de højere Almenskolers forskellige Eksaminer (Mellemskoleeksamen, Realeksamen, Pigeskoleeksamen og Studentereksamen, men ikke Almindelig Forberedelseeksamen) et radikalt Brud med det hidtidige Karakter-system. Anordningen indførte som noget helt nyt Aarskarakterer ved Siden af Eksamenskarakterer og Fagkarakterer som Gennemsnit af Aars- og Eksamenskarakterer. Med Hensyn til Karaktergivningingen fastsattes følgende: Ved Eksamen skulde kun gives tre

normale Karakterer: 6, 4 og 2. Ingen Censor maatte give mellemliggende Karakterer. Som Gennemsnitsresultat af de to Bedømmeres forskellige Skøn kunde dog fremkomme Karaktererne 5 og 3, og i Undtagelsestilfælde kunde man endvidere give de to Karakterer, der betegnedes ved 8 og 0, naar hver Censor for sig havde fældet denne Dom. De nævnte Karakterer: 8, 6, 4, 2 og 0 kunde ligeledes gives som de Karakterer, hvoraf Aarskarakteren uddrogtes. Hvis en Eksaminand ved skriftlig eller ved mundtlig Eksamen erholdt 2 Gange 0 som Eksamenskarakter, skulde han straks bortvises fra Eksamen. Undervisningsministeriets Bekendtgørelse af 1. Oktober 1906, der sluttede sig til den nævnte Anordning, bestemte derhos, at Gennemsnitsværdien af Fagkaraktererne for den enkelte Eksaminand skulde fremkomme ved Division af Enkeltkarakterernes Sum med Karakterernes Antal.

Den saaledes i 1906 indførte Ordning blev allerede ophævet i 1911. Fra forskellig Side indenfor Skoleverdenen rejstes der Indvending mod det nye Karaktersystem. Karakteren 8, der var beregnet til kun at anvendes i Undtagelsestilfælde, benyttedes højst forskelligt i de forskellige Skoler, idet nogle benyttede den for det ekstraordinært gode, medens andre benyttede den for enhver blot fejlfri Præstation, saaledes at der derved skabtes en betydelig Ulighed i Resultaterne. I Praksis havde det ogsaa vist sig utilfredsstillende at bestemme alle Elevernes Standpunkter ved de i Anordningen af 1906 fastsatte Hovedkarakterer. I det hele virkede Ordningen af 1906 saaledes, at det var lettere at bestaa end tidligere. Det viste sig, at for mange slap igennem. For at bøde paa disse Mangler indførte man ved kgl. Anordning Nr. 347 af 28. November 1911 angaaende Censuren og Karaktergivningen ved de højere Almenskolors forskellige Eksaminer et nyt System, hvorefter enhver Bedømmelse skulde udtrykkes ved et af Tallene 6, 5, 4, 3, 2, dog saaledes at der som Eksamenskarakter tillige kunde gives 0, og at der som Gennemsnitsresultat af de to Bedømmeres forskellige Karakterer kunde fremkomme Karakteren 1. Ved 4 betegnedes den „jævne“ Præstation, ved 5 den „gode“, ved 6 den „Meget gode“, ved 3 den „ringe“ og ved 2 den „Meget ringe“ Præstation. Ved 0 betegnedes den „uansagelige“ Præstation. Fagkaraktererne afskaffedes. Eksamensresultatet udfandttes ved Sammenlægning af Aarskarakterer og Eksamenskarakterer og derpaa følgende Division af den fremkomne Sum med Karakterernes Antal. Karaktererne i visse Fag skulde tælle dobbelt. Til at bestaa en af de højere Almenskolors forskellige Eksaminer krævedes, at Gennemsnitstallet af Aarskaraktererne og Eksamenskaraktererne mindst var 3,50, dog at en Eksaminand ikke havde bestaaet Prøven, naar han som samlet Eksamenskarakter havde faaet 0 eller 1 *enten* i skriftlig Dansk *eller* i 2 af de andre — skriftlige eller mundtlige — Fag. For Studentereksamen indførtes ved Siden heraf den særlige Bestemmelse, at en Eksaminand ikke havde bestaaet Prøven, naar han havde faaet 0 eller 1 i skriftlig Latin, hvis han hørte til den klassisk-sproglige Linie, i skriftlig Engelsk eller skriftlig Tysk, hvis han hørte til den nysproglige Linie, eller i skriftlig Matematik, hvis han hørte til den matematiske Linie.

Heller ikke denne Ordning fik nogen lang Levetid. Der rejste sig en Bevægelse imod den i Skolekredse og tildels ogsaa blandt Forældrene. Ankerne mod Systemet gik blandt andet ud paa, at det fremdeles var for let at faa Eksamen. For at modvirke dette var der som anført ganske vist ved Anordningen af 1911 indført Regler om, at Karakteren 0 eller 1 i visse Fag (Faldefag) udelukkede Eleven fra at bestaa Eksamen, men denne Ordning rummede paa den ene Side den Fare, at et enkelt Uheld kunde slaa en Elev ihjel, og paa den anden Side virkede Faldefagene ikke kraftigt nok til at holde tarvelige Eksaminander fra at blive Studenter. Desuden var Karakterskalaen efter de allerfleste Læreres Skøn for lidt differentieret, hvilket vanskeliggjorde Karaktergivningen, særlig for de mest samvittighedsfulde Lærere, og let fremkaldte Uvilje hos Elever og Forældre, naar

de saa, at to ret forskellige Elever fik samme Karakter. Gymnasieskolernes Lærerforening tog Sagen op til nærmere Behandling og udtalte overfor Ministeriet, at man vilde anse en Skærpelse af Studentereksamen, der hindrede ukvalificerede Eksaminander i at bestaa, for meget ønskelig. Paa Grundlag heraf optog Ministeriet Forhandlinger om Sagen med Repræsentanter for Skolerne og Lærerne, for Universitetet og andre højere Lærestalter samt Undervisningsinspektørerne, og disse Forhandlinger resulterede i et Forslag om at genindføre den Ørstedeske Karakterskala med Mellemkarakterer i samme Form, som den havde i Henhold til fornævnte Bekendtgørelse af 9. August 1871, dog med Bibeholdelse af Aarskarakterer, men saaledes at Eksaminanden for at bestaa Eksamen skulde opnaa den fornødne Kvotient saavel i Eksamenskarakterer som i Aarskarakterer. Dette Forslag blev gennemført ved kgl. Anordning Nr. 371 af 23. Juni 1919 om Karaktergivningene ved de højere Almenskoler og Censuren ved disse Skolers afsluttende Eksaminer. Bestemmelsen i denne Anordnings § 2 om Karaktererne og deres Talværdier er uforandret optaget i § 2 i den nugældende Anordning, Nr. 55 af 10. Marts 1938 om Karaktergivningene ved de højere Almenskoler og Censuren ved disse Skolers afsluttende Eksaminer. Disse Bestemmelser er saalydende:

„Enhver Bedømmelse skal udtrykkes ved en af følgende Karakterer: ug, ug÷, mg+, mg, mg÷, g+, g, g÷, tg+, tg, tg÷, mdl+, mdl, mdl÷, slet+, slet.

Der tillægges disse Karakterer følgende Talværdier:

a) ved Udregningen af den enkelte Aarskarakter eller Eksamenskarakter paa Grundlag af Særkarakterer: ug = 6, ug÷ = $5\frac{2}{3}$, mg+ = $5\frac{1}{3}$, mg = 5, mg÷ = $4\frac{2}{3}$, g+ = $4\frac{1}{3}$, g = 4, g÷ = $3\frac{2}{3}$, tg+ = $3\frac{1}{3}$, tg = 3, tg÷ = $2\frac{2}{3}$, mdl+ = $2\frac{1}{3}$, mdl = 2, mdl÷ = $1\frac{2}{3}$, slet+ = $1\frac{1}{3}$, slet = 1;

b) ved Udregningen af Gennemsnitstallet af henholdsvis Aarskaraktererne og Eksamenskaraktererne (§ 6): ug = 8, ug÷ = $7\frac{2}{3}$, mg+ = $7\frac{1}{3}$, mg = 7, mg÷ = $6\frac{1}{3}$, g+ = $5\frac{2}{3}$, g = 5, g÷ = $3\frac{2}{3}$, tg+ = $2\frac{1}{3}$, tg = 1, tg÷ = $\div 1\frac{2}{3}$, mdl+ = $\div 4\frac{1}{3}$, mdl = $\div 7$, mdl÷ = $\div 12\frac{1}{3}$, slet+ = $\div 17\frac{2}{3}$, slet = $\div 23$."

Om hvorledes Eksamenskaraktererne fremkommer, er i Anordningens § 5 blandt andet fastsat følgende:

„a) For hver af Eksamenspræstationerne i de under § 4 b) nævnte skriftlige Fag ved Realeksamen, Pigeskoleeksamen og Studentereksamen¹⁾ (de to engelske Stile, de to tyske Stile, de to latinske Versioner og de to Sæt matematiske Opgaver ved Studentereksamen regnes for een Eksamenspræstation) giver hver af de to beskikkede Censorer en Karakter, og ved mundtlig Forhandling mellem Censorerne fastsættes Eksamenskarakteren; kan der ikke opnaas Enighed mellem Censorerne, fastsættes Karakteren af en af Undervisningsinspektøren udpeget Opmand.

b) For hver af de øvrige Eksamenspræstationer (de skriftlige Præstationer ved Mellemskoleeksamen og alle de mundtlige Eksamenspræstationer) giver Faglæreren og Censor hver en Karakter. Gennemsnitstallet af disse to Særkarakterer angiver Eksamenskarakteren, idet det, saafremt det ikke svarer til et af Tallene i den i § 2 a) anførte Talrække, forhøjes til det nærmeste højere Tal i Rækken, ifald Censor har givet den højeste Karakter, mens det nærmeste lavere Tal i Rækken bliver Eksamenskarakter, ifald Censor har givet den laveste Karakter.“

¹⁾ Skriftlig Dansk, skriftlig (Regning og) Matematik, praktisk Regning for Piger, skriftlig Engelsk, skriftlig Tysk og latinsk Version.

I § 8 i samme Anordning er det fastsat, at til at bestaa en afsluttende Eksamen kræves et Gennemsnit saavel af Aarskarakterer som af Eksamenskarakterer af mindst 3,75 for Mellemskoleeksamens, 4,00 for Realeksamens og Pigeskoleeksamens og 4,25 for Studentereksamens Vedkommende.

I § 3 i kgl. Anordning Nr. 122 af 25. Marts 1938 angaaende Studentereksamen for Privatister og i kgl. Anordning Nr. 9 af 5. Januar 1939 om Karaktergivningen ved Mellemskoleeksamen og Realeksamen for Privatister er fastsat Bestemmelser om Karaktererne ved disse Eksaminer, Karakterernes Talværdier og det til bestaaet Eksamen krævede mindste Gennemsnitstal, som ganske svarer til de fornævnte i Anordning af 10. Marts 1938 indeholdte Bestemmelser, blot med de Ændringer, som følger af, at der ved disse Eksaminer ikke anvendes Aarskarakterer, men kun Eksamenskarakterer.

II. Indvendinger mod det gældende Karaktersystem og Imødegaaelse af disse.

De Medlemmer af Udvalget, som er Modstandere af den Ørstedeske Karakter-skala eller finder, at denne er behæftet med visse Mangler, har i Udvalget redegjort for deres Indvendinger mod dette Karaktersystem og nærmere begrundet disse. Disse Indvendinger er blevet imødegaaet af andre af Udvalgets Medlemmer. Udvalgets Forhandlinger herom og om visse i Forbindelse hermed staaende almindelige Betragtninger, som der i det væsentlige har været Enighed om, kan i Hovedtræk gengives saaledes:

Alle Udvalgets Medlemmer har været enige om, at der ved Hjælp af Karakterer og fastsatte Talværdier for disse Karakterer fra Skolens Side bør foretages en Klassificering af de Elever, som underkaster sig en afsluttende Eksamen. De Institutioner og Virksomheder, som modtager de fra Eksamensskolerne udgaaende Elever, hvad enten det drejer sig om Lærestalter eller offentlige eller private Virksomheder, kan ikke undvære en Graduering af de Eksamensresultater, som de unge Mennesker, der søger Uddannelse eller Ansættelse i vedkommende Institution eller Virksomhed, har at opvise, og hvis Skolerne ikke har givet dem en Nummerorden, maa vedkommende Institutioner m. v. selv gøre det; Skolerne har imidlertid bedre Forudsætninger end andre for at foretage en rigtig indbyrdes Placering af Eleverne, som ikke blot giver dem en Nummerorden efter deres almene eller gennemsnitlige Dygtighed indenfor Skolens hele Fagomraade, men ogsaa giver Oplysning om deres Anlæg og Dygtighed indenfor de enkelte Fag. Værdien af, at Skolerne selv foretager en effektiv Sortering, er saaledes blevet fremhævet stærkt af *Bohr* som Professor ved Universitetet og af *Engelund* som Rektor for og Professor ved Polyteknisk Lærestalt. Af Hensyn til Samfundets Interesser og af Hensyn til Eleverne selv er det derfor nødvendigt, at Skolerne foretager en saadan Placering, selv om det maaske med Henblik paa andre Forhold kunde være ønskeligt, om det kunde undgaas.

Et enkelt af Udvalgets Medlemmer — *K. A. Kristensen* — saa helst, at man ikke af Enkeltkaraktererne paa Eksamensbeviset uddrog nogen Gennemsnitskarakter, og at der ikke fastsattes nogen Faldegrænse; af Hensyn til Elevernes Nummerering skulde der derimod foretages en Sammenlægning af Enkeltkarakterernes Talværdier. Han tilsigter derved at opnaa, at enhver fra Eksamensskolen udgaaende Elev faar et Afgangsbevis i Lighed med, hvad der ved Undervisningsministeriets Cirkulære af 23. Juli 1942 er aabnet Mulighed for i den eksamensfri Mellemskole. Alle Udvalgets øvrige Medlemmer er derimod enige i, at der bør fastsættes en Faldegrænse, bl. a. for at hindre uegnede Elever i at faa Afgangsbevis fra Eksamensskolen, og i, at det vil være upraktisk ikke at foretage den Udregning af Gennemsnitskarakteren, som kun er et simpelt Regnestykke, hvis Foretagelse letter Bedømmelsen for dem, der skal sammenligne flere Dimittenders Kvalifikationer.

Et andet af Udvalgets Medlemmer — *Fogh* — har fremhævet, at han betragter Spørgsmaalet om Karakterskalaen som et mindre væsentligt Spørgsmaal, idet andre Faktorer paavirker den ved Hjælp af Eksamenskaraktererne foretagne Nummerering af Eleverne langt mere end Karakterskalaen. I saa Henseende har han navnlig anført, at Skolernes forskellige Eksamensfag er af meget forskellig Værdi som Bedømmelsesgrundlag. Fagrækken ved Mellemskoleeksamen kan saaledes deles i 3 omtrent lige store Grupper, af hvilke den første, der omfatter Fremmedsprogene og de skriftlige Fag, bestaar af de Fag, der byder det sikreste Bedømmelsesgrundlag, og hvor Eksamenstilfældigheder spiller den ringeste Rolle. Den anden Gruppe („Fortællefagene“) omfatter Mundtlig Dansk, Historie, Geografi, Naturhistorie, Mundtlig Regning og Fysik; disse Fag har meget stor Værdi som Undervisningsfag, men frembyder et daarligt Bedømmelsesgrundlag, idet Karaktererne her har den største Tilbøjelighed til at falde tilfældigt, ligesom de formentlig kun vil udvise en ret ringe Spredning i Forhold til den Spredning, som Karaktererne i første Gruppe vil have. Den sidste Gruppe, der omfatter Orden, Skrivning, Tegning, Haandgerning og Gymnastik, vil som Helhed udviske og forfladige Hovedkarakteren, da Karaktererne i disse Fag saa at sige slet ingen Spredning viser. Rektor *Fogh* har henstillet til Overvejelse, at man giver disse 3 Faggrupper forskellig Vægt med Hensyn til Gennemsnitskarakteren, f. Eks. ved at tillægge Gruppe 1 fem Karakterer, Gruppe 2 tre Karakterer og Gruppe 3 to Karakterer.

Rektor *Foghs* Synspunkter har vakt megen Interesse hos Udvalgets øvrige Medlemmer, men en Deling i Faggrupper med forskellig Vægt efter de af Rektor *Fogh* angivne Retningslinier vilde betyde en Skærpelse af Eksamen, om hvis Betimelighed man ikke føler sig fuldt overbevist, og desuden medføre en i flere Henseender uønsket Deklassering af Fagene i Grupperne 2 og 3.

Man har ogsaa i øvrigt været inde paa Spørgsmaalet om at give visse Fag forøget Indflydelse paa Gennemsnitskarakteren, uden at man dog er enedes om bestemte Forslag i saa Henseende.

Der har ikke været Uenighed mellem Udvalgets Medlemmer med Hensyn til Benyttelsen af den Skala, som ogsaa efter det Ørstedeske System anvendes ved Bedømmernes Fastsættelse af Enkeltkaraktererne, nemlig en Talrække med lige store Intervaller ($\frac{1}{3}$) fra ug (6) til slet (1), og man har ogsaa ment at burde bibeholde de hævdvundne Karakterbetegnelser ug, mg, g, tg, mdl og slet med Mellemkarakterer (\div og $+$). Uoverensstemmelserne har saaledes udelukkende angaaet den efter det Ørstedeske System ved Udregningen af Gennemsnitskarakteren benyttede Talrække fra 8 (ug) til \div 23 (slet).

Ankerne mod den Ørstedeske Skala er navnlig blevet fremført af *Bjørneboe*, *Egekvist*, *K. A. Kristensen*, *Ingvard Nielsen* og *Stenberdt*. Overfor dem har *Bang*, *Bohn*, *Højberg Christensen*, *Fogh* og *Kaalund-Jørgensen* staaet som dens erklærede Tilhængere; *Bohr* og *Engelund* har principielt og ud fra deres Erfaringer med Hensyn til Eksamensbedømmelsen ved Universitetet og Den polytekniske Lærestanstalt haft megen Sympati for den Ørstedeske Skala, men har — ligesom *Fabricius-Bjerre*, *Michelsen*, *Nygård* og *Paludan-Müller* — under Forhandlingerne ikke paa Forhaand indtaget noget afgjort Standpunkt med Hensyn til Spørgsmaalet om denne Skalas Anvendelse ved Eksamensskolerne. Skalaens Angribere repræsenterer saaledes navnlig Mellemskolen og Realskolen, medens dens erklærede Tilhængere navnlig repræsenterer Gymnasieskolen med den derunder indbefattede Mellemskole og med de til Gymnasieskolen knyttede Realklasser, men i øvrigt har Statskonsulenten for Undervisningsministeriet i Sager vedrørende Folkeskolen og Seminarierne, som ovenfor anført, afgjort sluttet sig til den sidstnævnte Gruppe, og *Nygård* har udtalt sig for en Opretholdelse af Skalaen paa dens Trin fra ug til tg, medens han ønsker den væsentlig lempet paa de lavere Trin. Hertil har *Michelsen* ment at kunne slutte sig.

Af den Ørstedske Skalas Modstandere er det anført, at Skalaens Grundprincip, hvorefter Intervallerne mellem Hovedkaraktererne i nedadgaaende Retning stadig fordobles, saaledes at Intervallet mellem de to øverste Grundkarakterer (ug og mg) kun er 1, medens Intervallet mellem de to laveste (mdl og slet) er 16, er uheldigt og fremkalder en urigtig Nummerering af Eleverne. Det hævdes saaledes, at dette System paa urimelig Maade begunstiger de alsidigt begavede Elever eller alsidigt jævnt begavede Elever paa de eensidigt begavede Elevers Bekostning. Ved den gældende Ordning afskæres eensidigt begavede Elever, herunder Elever, som har fremragende Anlæg paa visse Omraader, men mangler Anlæg i enkelte Retninger, f. Eks. Matematik og Fysik, om ikke fra at bestaa Eksamen, saa dog fra at bestaa Eksamen med et saa godt Resultat, at de kan gøre sig gældende i Konkurrencen om Optagelse paa en Lærestalt eller Ansættelse i en Virksomhed, hvor der netop er Brug for deres særlige Anlæg; i bedste Fald vil de under deres Studium være udelukkede fra mange Stipendier, som er forbeholdt Elever med store Eksaminer. Elever med mange udmærkede Karakterer, men enkelte lave eller en enkelt meget lav Karakter, vil i Nummerfølgen komme til at staa bag efter Elever med lutter jævne Karakterer, skønt de førstnævnte ofte vil være langt bedre egnede til den Videreuddannelse eller de Stillinger, Eksamen giver Adgang til. Den Ørstedske Skala straffer uforholdsmæssigt strengt, uforholdsmæssigt i Forhold til, hvor lidt den belønner. Det bestrides ikke, at Skalaens Grundprincip muligvis kan have sin Berettigelse ved Eksaminer paa Universitetet og de højere Lærestalter, hvor det af Hensyn til den paagældendes forsvarlige Udførelse af hans Livsgerning ikke kan tolereres, at en Elev negliger enkelte Fag, men det bestrides, at den er paa sin Plads i Eksamensskolen. Hermed være ikke sagt, at det i Eksamensskolen bør passere, at Eleverne forsømmer enkelte Fag, men i Skolerne har man andre Midler til at forhindre noget saadant, idet Eleverne gennem hele Skoletiden er under Kontrol; ved Oprykningsprøverne mellem Klasserne sorteres de uegnede fra, og naar det i øvrigt i Skoleaarets Løb viser sig, at en Elev ikke kan følge med, bliver vedkommende ofte efter Henvendelse til Forældrene taget ud af Skolen eller overført til en anden Skoleafdeling. Den Ørstedske Skala er saaledes ikke nødvendig ved Skolerne til Forebyggelse af grove Forsømmelser, men den gør Skade ved at straffe Elevers manglende Anlæg for enkelte Fag uforholdsmæssigt haardt. I Skolerne har man Brug for en Skala, der bevæger sig paa det jævne, og paa Grundlag af hvilken Udvalget kan foretages til de forskellige praktiske Virksomheder, som Størstedelen af Eleverne skal gaa ud i. Det gælder ikke ved Skolerne som maaske ved de højere Lærestalter, at hvis Eleven glipper paa et enkelt Punkt, saa maa han helt kasseres.

Det er — hævdes det endvidere — vanskeligere at træffe Valget mellem de laveste Karakterer end mellem de højere, ikke mindst fordi de yderst slette Eksamenspræstationer er meget sjældnere end de gode eller middelhøje eller jævne, saaledes at der foreligger et langt mindre Sammenligningsmateriale ved Anvendelsen af de laveste Karakterer; det er saaledes vanskeligt at bedømme, om en Præstation f. Eks. er til slet+ eller til mdl÷ eller muligvis til mdl. Ikke desto mindre har det tvivlsomme og derfor noget vilkaarlige Valg mellem de laveste Karakterer efter den Ørstedske Skala en overordentlig stor Indflydelse paa Gennemsnitskarakteren, idet Forskellen mellem de enkelte Karakterer og Mellemkarakterer mellem mdl og slet udgør ikke mindre end $5\frac{1}{3}$, hvilket svarer til Forskellen mellem ug÷ og tg+.

Som Følge af det nys nævnte Forhold og som Følge af, at de laveste Karakterer efter den Ørstedske Skala straffer saa uforholdsmæssigt haardt, er der indenfor vide Kredse af Lærere og Censorer, særlig indenfor Mellemskolen og Realskolen, opstaaet en stærk Frygt for og Stemning imod at anvende de laveste Karakterer, hvilket har medført, at det gældende Karaktersystem faktisk i meget betydeligt Omfang tilsidesættes — i hvert

Fald ved mundtlig Eksamen — idet mange Lærere og Censorer anvender f. Eks. tg÷ som Bundkarakter. Man fremhæver, paa dette Punkt med Tilslutning af *Fabricius-Bjerre*, som af disse Grunde principielt vilde foretrække en ren æquidistant Skala, at det er i direkte Strid med den Ørstedeske Skalas Idé, at Karaktererne saaledes gives med Henblik paa deres Talværdi ved Hovedkarakterens Udregning, og at Skalaens laveste Trin saa at sige ikke benyttes ved mundtlig Eksamen, og man finder det meget beklageligt, at den gældende Karakterordning saaledes kan tilsidesættes, men paa Grund af den Ørstedeske Skalas stærke Virkning for de laveste Karakterers Vedkommende vil det formentlig ikke være muligt at faa dette Forhold ændret, saa længe Karakterskalaen har sin nuværende Skikkelse. Enkelte Lærere og Censorer anvender de laveste Karakterer efter deres egentlige Bestemmelse, uden at skele til deres Talværdi efter den Ørstedeske Skala, men derved fremkommer der en meget beklagelig Uensartethed i Anvendelsen. Ved skriftlig Eksamen, hvor Bedømmelsen, for saa vidt angaar Realeksamen, Pigeskoleeksamen og Studentereksamen, efter Anordningen af 10. Marts 1938 §§ 4—5¹⁾ udelukkende foretages af beskikkede Censorer med Adgang for hver af disse til at indanke Bedømmelsen for en af Undervisningsinspektøren udpeget Opmand, er Bedømmelsen ganske vist ret ensartet indenfor de enkelte Aar, men Bedømmelsen de forskellige Aar — navnlig i Regning og Matematik — svinger meget efter Opgavernes Sværhedsgrad, og den Ørstedeske Skalas stærkt virkende lave Karakterer bevirker, at disse Svingninger forstærkes meget og kommer til at virke ganske urimeligt.

Selvfølgelig forstaar den Ørstedeske Skalas Modstandere indenfor Udvalget meget vel, at den Omstændighed, at Skalaens Udgangspunkt — ug = 8 — har faaet tillagt en saadan Talværdi, at Skalaens lavere Trin bliver negative, er uden Betydning for Skalaens Princip og dens Virkemaade, og det forstaar Lærerne ogsaa, men det er ikke uden Betydning at have en Karakterskala, som ogsaa forstaas af Forældrene og Eleverne, og mange Forældre vil ikke kunne forstaa, at en Præstation, som dog indeholder noget positivt, kan takseres til mindre end 0.

Skalaens Modstandere har erklæret, at de ikke paa nogen Maade tilstræber en Lempelse af Eksamensskolens Krav, men kun at Skolens Nummerering af Eleverne bliver rigtigere. Den Forhøjelse af Hovedkarakterernes gennemsnitlige Størrelse, som maatte blive Følgen af Indførelsen af en Skala uden saadanne meget lave Karakterer som den Ørstedeske Skalas, vilde kunne modvirkes ved Regulering af Faldegrænsen.

Den Ørstedeske Skalas Tilhængere er af den Opfattelse, at Skalaen har virket udmærket gavnligt, idet den har givet en rigtig Nummerering af Eleverne. Skalaens potentielle Virkning har haft en særdeles gunstig Indflydelse paa den danske Eksamensskoles hele Arbejde. Skalaen rammer ikke i særlig Grad de eensidigt begavede Elever; enhver velbegavet Elev vil, selv om hans Begavelse er noget eensidig, være i Stand til i de Fag, som han ikke har Anlæg for, ved et grundigt Arbejde at tilegne sig et saadant Minimum af Kundskaber og Forstaaelse, at han unddrager sig Skalaens nederste Trin med den til disse knyttede stærke Virkning. Skalaen rammer derimod de forsømmelige Elever, den støtter den højere Almenskoles Formaal at bibringe Eleverne en almen Uddannelse og Udvikling og indeholder en kraftig Paamindelse til Eleverne om ikke at vise Forsømmelighed i noget Fag — en Paamindelse, som har været et værdifuldt Middel til Dygtiggørelse af Eksamensskolens Ungdom. Det er ikke rigtigt, at Skalaen belønner for lidt i Forhold til, hvor strengt den straffer; ved den stærke Spredning, som de faldende

¹⁾ Den her fastsatte Ordning er i Henhold til kgl. Anordning Nr. 523 af 1. Oktober 1940 midlertidigt sat ud af Kraft, idet Undervisningsministeriet i Henhold til den i nævnte Anordning givne Bemyndigelse har fastsat, at der indtil videre kun deltager 1 Censor ved hver Censur ved Skolernes Eksaminer.

Intervaller medfører, udskilles de mindre dygtige, hvorved de dygtige fremhæves. Paastanden om, at man i Skolerne har andre Midler end Eksamensbedømmelsen til at forhindre, at uegnede eller forsømmelige Elever indstilles til Eksamen, er ikke holdbar overfor en nærmere Betragtning; ved Indførelsen af en Karakterskala uden den Ørstedeske Skalas Slagkraft vil saadanne Elever have al mulig Udsigt til at kunne bestaa Eksamen — dette synes Skalaens Angribere ogsaa at erkende, naar de peger paa Afvisning af saadanne Elever som et selvstændigt Middel til at forhindre, at de indstilles til Eksamen — men naar dette er Tilfældet, vil det som oftest være en haabløs Sag for en Skoleleder at gennemføre en Afvisning af Eleven mod Forældrenes Protest; den eneste holdbare Begrundelse for en Afvisning af Eleven — bortset fra daarlig Opførsel — er, at han ikke vil kunne klare sig igennem til Eksamen. Erfaringerne har vist, at hvis man ikke har en Skala med stærkt faldende Intervaller som den Ørstedeske, maa man nødvendigvis have et mere eller mindre indviklet System med „Faldefag“, d. v. s. Krav om visse Mindstekarakterer i visse Fag, jfr. Ordningen i Henhold til kgl. Anordning af 28. November 1911. Erfaringerne fra denne Anordnings korte Levetid viser imidlertid ogsaa, at det er endnu langt vanskeligere at faa Lærerne til at give saadanne Karakterer i Faldefag, som medfører, at Eleven ikke har bestaaet, end det er at faa dem til at benytte den Ørstedeske Skalas laveste Trin. Den Ørstedeske Skala frembyder her den væsentlige Fordel, at det principielt ikke er den enkelte Karakter, som dræber, men Helheden; hvis den lave Karakter ikke falder paa et meget sent Tidspunkt indenfor Eksamen, vil der ogsaa være Mulighed for Eleven for at bringe Gennemsnittet op over Faldegrænsen; derved forflygtiges ikke Ansvar for den givne Bedømmelse, men det er lettere at give den rigtige Karakter, end hvis man ved, at denne Karakter — og alene denne Karakter — dræber, saaledes som Tilfældet er efter Faldefagssystemet.

Den gældende Eksamensordning omfatter ikke blot Elever, som har haft en regelmæssig og kontrolleret Skolegang, men ogsaa Privatister, med hvis Forberedelse til Eksamen man enten — for de ikke anerkendte Kursus' Vedkommende — ganske savner Kontrol eller — for de anerkendte Kursus' Vedkommende — dog ikke har samme Kontrol som med Skoleelever. Det er en absolut Nødvendighed at have et Middel til ved Eksamen at standse den uforsvarligt forberedte eller uegnede Elev, og den Ørstedeske Skala har vist sig at være et fortrinligt Middel i denne Henseende, et Middel, som paa ingen Maade virker for haardt overfor den, det tilsigter at ramme, og som ikke gør Skade i andre Henseender, men kun virker gavnligt paa Skolens hele Arbejde.

Det erkendes, at det er vanskeligere at vælge mellem de laveste Karakterer end mellem de højere, fordi de første er sjældnere end de sidste. Ved skriftlig Eksamen er Sammenligningsgrundlaget dog saa stort, at denne Vanskelighed ikke gør sig gældende, og i øvrigt er Faren herved ikke saa stor, da Vanskeligheden ved at vælge mellem de laveste Karakterer, saaledes som det ogsaa fremgaar af Angribernes Argumentation, vil give sig det Udslag, at man ikke gaar længere ned end utvivlsomt berettiget.

Det er kun godt og rigtigt, at Skalaens nederste Trin kun yderst sjældent kommer til Anvendelse ved Skolernes Eksaminer; det hænger sammen med, at Skolernes Elever før den afsluttende Eksamen sorteres ved Oprykningsprøver og eventuelt afvises i Skoleaarets Løb. Ved de ved Eksamenskommissionen afholdte Eksaminer for Privatister benyttes derimod de laveste Trin paa Skalaen jævnlige. Overfor Realskolens Repræsentanters energiske Fremhæven af, at den Ørstedeske Skala tilsidesættes ved mundtlig Eksamen ved Realskolerne, for saa vidt angaar de lavere Trin, tør dette ikke bestrides, men det erkendes af Angriberne, at dette ikke er Tilfældet ved skriftlig Eksamen, og det tør ganske bestemt hævdes, at det heller ikke er Tilfældet ved Gymnasierne, hverken ved mundtlig eller skriftlig Eksamen.

Det er praktisk, at man har givet den Ørstedeske Skala saadanne Talværdier, at de laveste Karakterer bliver negative; ellers kommer man til at regne med meget høje Tal ved Udregningen af Gennemsnitskarakteren. Hvis Forældrene ikke kan forstaa de negative Talværdier, skulde man dog vel ved et Oplysningsarbejde kunne gøre dem forstaaeligt, at det er uden nogen som helst reel Betydning for Gennemsnitskarakterens Bestemmelse, om der udelukkende anvendes positive eller tildels ogsaa negative Talværdier ved Udregningen af Gennemsnitskarakteren i Overensstemmelse med den Ørstedeske Skalas Grundprincip.

Den Ørstedeske Skalas Tilhængere maa tage det til Efterretning, naar Skalaens Modstandere erklærer, at de ikke tilstræber en Lempelse af Kravene, men Skalaens Tilhængere maa desuagtet være af den Overbevisning, at Opgivelsen af en stærkt virkende Skala som den Ørstedeske og Indførelsen af en Skala med lige store eller nogenlunde lige store Intervaller uundgaaeligt vil bevirke en Lempelse af Kravene, der utvivlsomt vilde medføre en forøget Tilstrømning til Eksamensmellemskolen, som ikke vilde være i Overensstemmelse med Samfundets Interesser eller med de paagældende Børns sande Tarv. I denne Henseende er det af *Kaalund-Jørgensen* anført, at hele den ved Folkeskoleloven af 18. Maj 1937 opbyggede Organisation af Folkeskolen med Udbygningen af den eksamensfri Folkeskole til en med Eksamensmellemskolen parallel Linie forudsætter, at Hovedparten af Børnene forbliver i den eksamensfri Folkeskole. Allerede nu er der i Eksamensmellemskolen alt for mange Børn, som ikke har Forudsætningerne for at faa det fornødne Udbytte af denne Skoles Undervisning, og som derfor ofte udmeldes af Skolen før sidste Klasse, hvorved de faar en meget ufuldstændig Undervisning. Afskaffelsen af den Ørstedeske Skala og den deraf uundgaaeligt følgende Lempelse af Kravene vilde efter *Kaalund-Jørgensen*s Opfattelse medføre en alvorlig Fare for, at Eksamensskolen vilde blive oversvømmet af Elever, som i Virkeligheden ikke havde Udbytte af dens Undervisning, og derved vilde hele Folkeskolens Organisation kunne bryde sammen.

Naar den Ørstedeske Skalas Modstandere udtaler, at man i Forbindelse med Indførelsen af en mindre stærkt virkende Skala kunde forhøje Faldegrænsen, maa hertil bemærkes, at man herved vilde ofre den Klasse af Elever, som har jævnt smaa Karakterer over hele Fagomraadet, men ingen særlig lave Karakterer, men i øvrigt vilde en Forhøjelse af Faldegrænsen uvægerligt medføre en Mildnelse af Bedømmelsen, som i hvert Fald tildels vilde ophæve Skærpelsen, idet Karaktererne gives med Henblik paa Faldegrænsen.

Efter at Meningsudvekslingen mellem Udvalgets 2 Hovedgrupper var udtømt, har Udvalgets Formand erklæret, at han i Princippet maa slutte sig til den Gruppe, der ønsker et Karakterberegningssystem som det Ørstedeske opretholdt. Ved Siden af de Grunde, som under Udvalgets Forhandlinger er fremført herfor, har det for ham en meget betydelig Vægt, at den Ørstedeske Skala efter i 1906 at være bleven afskaffet ved alle andre Skoleeksaminer end Præliminæreksamen blev genindført i 1919 ved samtlige den højere Almenskoles Eksaminer efter Tilskyndelse bl. a. af Mænd, der i fremtrædende Grad stod som Repræsentanter for den nye Skole.

Den Tanke har været fremsat, at man, da Realskolens og Gymnasieskolens Repræsentanter i Udvalget var henholdsvis Modstandere og Tilhængere af den Ørstedeske Skala, kunde anvende een Karakterskala til Udregning af Gennemsnitskarakteren ved Mellemskoleeksamen og Realeksamen og en anden (den Ørstedeske) ved Studentereksamen. Det er imidlertid et Kardinalpunkt i Gymnasieskolens Struktur, at en Gymnasieskole ikke bestaar af Gymnasielklasserne alene, men af Mellemskole plus Gymnasium, og fra Gymnasieskolens Side maa man meget bestemt fastholde denne Enhed. Ogsaa fra Realskolens Side ønsker man bestemt, at Forholdet med Hensyn til Karaktergivning skal være det samme for Realskolerne som for Gymnasieskolerne. Man har saaledes ikke kunnet give den fremsatte Tanke sin Tilslutning.

III. Forslag til nye Karaktersystemer og til Modifikation af det gældende System.

Af Medlemmer af Udvalget er der til Overvejelse fremsat Forslag om følgende Talrækker til Brug ved Beregningen af Gennemsnitskarakteren:

Karakterbenævnelser	Holger Egekvist	Ingvard Nielsen	P. Nygård
ug	15	16	15
ug ÷	14	14	14 $\frac{2}{3}$
mg +	13	13	14 $\frac{1}{3}$
mg	12	12	14
mg ÷	11	11	13 $\frac{1}{3}$
g +	10	10	12 $\frac{2}{3}$
g	9	9	12
g ÷	8	8	10 $\frac{2}{3}$
tg +	7	7	9 $\frac{1}{3}$
tg	6	6	8
tg ÷	5	4	6 $\frac{2}{3}$
mdl +	4	—	5 $\frac{1}{3}$
mdl	3	2	4
mdl ÷	2	—	2 $\frac{2}{3}$
slet +	1	—	1 $\frac{1}{3}$
slet	0	0	0

Skolebestyrer Egekvists Skala er ækvidistant; Overlærer Ingvard Nielsens Skala er ækvidistant fra ug ÷ til tg, medens Intervallerne mellem ug og ug ÷ samt mellem Karaktererne fra tg og derunder, af hvilke kun opretholdes tg, tg ÷, mdl og slet, er dobbelt saa store som de øvrige Intervaller. Lærer Nygårds Skala har faldende Intervaller til tg paa $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{3}$ og $\frac{4}{3}$ (som den Ørstedske Skala), men derefter ligestore Intervaller paa $\frac{4}{3}$.

Den Ørstedske Skalas Tilhængere kan ikke anerkende, at noget af de fra den anden Side fremsatte Forslag er egnet til at afløse den Ørstedske Skala, idet det om dem alle gælder, at de ikke giver tilstrækkelig Mulighed for at standse forsømmelige eller uegnede Elever ved Eksamen. Hvad specielt angaar den af Overlærer Ingvard Nielsen foreslaaede Skala, om hvilken Modparten særlig samler sig, maa man dels tage stærkt Afstand fra den foreslaaede særlige Belønning for ug, som erfaringsmæssigt tør forudses at ville blive misbrugt, jfr. det foran om Ordningen efter kgl. Anordning af 3. August 1906 anførte, og dels maa man anse det for absolut forkasteligt, at Intervallet mellem Skalaens to laveste Karakterer, mdl og slet, endog er mindre end Intervallerne mellem de øvrige Grundkarakterer og kun halvt saa stort som Intervallet mellem ug og mg og mellem tg og mdl.

Med Udgangspunkt i en almindelig Drøftelse af Spørgsmaalet om en Modifikation af den Ørstedeske Skala, hvorefter man i nogen Grad lempede dens Anvendelse paa de nederste Trin, er der fra Gymnasieskolens Side stillet følgende Forslag:

„Karakteren mdl (\div 7) er normalt Bundkarakteren. Karakteren slet (\div 23) gives dog, dersom et Flertal af Bedømmere er enige om, at Eksaminanden overhovedet ikke har lagt Kundskaber i det paagældende Fag for Dagen. Karaktererne mdl \div og slet $+$ afskaffes.“

Da Forholdet er det, at der i Bedømmelsen af saavel mundtlige som skriftlige Prøver kun deltager 2 — undtagen ved Eksamenskommissionen for Privatister, hvor der oftest er 3 Bedømmere ved de mundtlige Prøver — vil Forslaget have til Følge, at der i Almindelighed kun kan gives slet, naar der ved Bedømmelsen er fuld Enighed herom.

Dette Forslag har alle den Ørstedeske Skalas Tilhængere kunnet tiltræde som en meget væsentlig Imødekommelse overfor Modstanderne, idet de maa formene, at Skalaen uanset den skete Lempelse for de laveste Karakterers Vedkommende dog vil være i Stand til i fornødent Omfang at udskille de Elever, der paa Grund af manglende Flid eller Evner ikke bør bestaa Eksamen.

Den Ørstedeske Skalas Angribere har i Hovedsagen samlet sig om det af Overlærer Ingvard Nielsen stillede Forslag, men de erkender, at det nævnte, af Modparten tiltraadte Forslag i væsentlig Grad vilde tage Brodden af en af de vigtigste Indvendinger mod den Ørstedeske Skala, nemlig den, at det er vanskeligt at træffe Valget mellem de laveste Karakterer, et Valg, der har overordentlig stor Betydning for Gennemsnitskarakteren, og de forventer, at den foreslaaede modificerede Ørstedeske Skala stort set vil give tilfredsstillende Resultater, og at dens Indførelse vil medføre, at den hidtidige delvise Tilsidesættelse af Karakterskalaen vil forsvinde, idet Lærerne vil vise baade Vilje og Evne til at anvende den foreslaaede nye Skala.

Under Forhandlingerne er der endvidere fremsat Forslag om at forhøje den foreslaaede modificerede Ørstedeske Skalas Talværdier med 7, saaledes at Skalaen vilde komme til at strække sig fra 15 (ug) til 0 (mdl) med Undtagelseskarakteren slet = \div 16, hvorved en anden af de mod den Ørstedeske Skala fremførte Indvendinger, nemlig Anken mod de negative Karakterer, i det aller væsentligste vilde være taget til Følge.

Skalaens Tilhængere ser kun ugerne denne Ændring gennemført, da de højere Talværdier vil gøre Arbejdet med Karakterberegningen besværligere, og da man ikke kan erkende, at der kan fremføres nogen rationel Begrundelse for Ændringen, jfr. foran S. 8 og 18, men man har dog anset det for rigtigst at give efter paa dette Punkt, da Ændringen er uden reel Betydning for Karaktergivningen, og da man ønsker af al Evne at bidrage til Opnaaelsen af Enighed i Udvalget.

I et fælles Ønske om at faa gennemført en Ordning, som kan tiltrædes baade af Modstandere og Tilhængere af den Ørstedeske Skala, er man fra begge Sider blevet enige om at foreslaa det fra Gymnasieskolens Side stillede Forslag om en Modifikation af den Ørstedeske Skala, hvorefter Karaktererne mdl \div og slet $+$ afskaffes, og Karakteren slet gøres til en Undtagelseskarakter, gennemført, dog saaledes at samtlige Skalaens Talværdier forhøjes med 7. Til dette Forslag har ogsaa de Medlemmer af Udvalget, som har staaet udenfor Angribernes og de erklærede Tilhængeres Kreds, kunnet slutte sig, idet de, naar samtlige Skolens Repræsentanter har kunnet enes om dette Forslag, ogsaa for deres Vedkommende har kunnet tiltræde det, og Forslaget har saaledes vundet eenstemmig Tilslutning fra Udvalgets Medlemmer.

IV. Udvalgets Forslag.

I Overensstemmelse med den foran nævnte Vedtagelse stiller Udvalget da Forslag om følgende Ændringer i de nugældende Bestemmelser paa dette Omraade:

§ 2 i kgl. Anordning Nr. 55 af 10. Marts 1938 om Karaktergivningingen ved de højere Almenskoler og Censuren ved disse Skolers afsluttende Eksaminer ændres til følgende Affattelse:

„Enhver Bedømmelse skal udtrykkes ved en af følgende Karakterer: ug, ug÷, mg+, mg, mg÷, g+, g, g÷, tg+, tg, tg÷, mdl+, mdl. Dersom et Flertal af Bedømmere er enige om, at Eksaminanden overhovedet ikke har lagt Kundskaber i det paagældende Fag for Dagen, gives dog Karakteren slet.

Der tillægges disse Karakterer følgende Talværdier:

a) ved Udregningen af den enkelte Aarskarakter eller Eksamenskarakter paa Grundlag af Særkarakterer: ug = 6, ug÷ = $5\frac{2}{3}$, mg+ = $5\frac{1}{3}$, mg = 5, mg÷ = $4\frac{2}{3}$, g+ = $4\frac{1}{3}$, g = 4, g÷ = $3\frac{2}{3}$, tg+ = $3\frac{1}{3}$, tg = 3, tg÷ = $2\frac{2}{3}$, mdl+ = $2\frac{1}{3}$, mdl = 2, slet = 1;

b) ved Udregningen af Gennemsnitstallet af henholdsvis Aarskaraktererne og Eksamenskaraktererne (§ 6): ug = 15, ug÷ = $14\frac{2}{3}$, mg+ = $14\frac{1}{3}$, mg = 14, mg÷ = $13\frac{1}{3}$, g+ = $12\frac{2}{3}$, g = 12, g÷ = $10\frac{2}{3}$, tg+ = $9\frac{1}{3}$, tg = 8, tg÷ = $5\frac{1}{3}$, mdl+ = $2\frac{2}{3}$, mdl = 0, slet = ÷16.“

Til § 5, Pkt. b, i fornævnte Anordning af 10. Marts 1938 tilføjes i Slutningen: „jfr. dog om Karakteren slet § 2, 1. Led.“

§ 8 i samme Anordning ændres til følgende Affattelse:

„Til at bestaa en afsluttende Eksamen kræves et Gennemsnitstal saavel af Aarskarakterer som af Eksamenskarakterer (jfr. § 6, Stk. 2), af mindst 10,75 for Mellemskoleeksamens, 11,00 for Realeksamens og Pigeskoleeksamens og 11,25 for Studentereksamens Vedkommende.

Til at bestaa en Tillægsprøve kræves, at Eksaminanden i det paagældende Fag faar mindst Karakteren g.“

Ændringer ganske svarende til den foran foreslaaede ændrede Affattelse af §§ 2 og 8 i kgl. Anordning Nr. 55 af 10. Marts 1938 foreslaas foretaget i:

§§ 1, 2, 6 og 9 i kgl. Anordning Nr. 42 af 1. Marts 1895 angaaende den almindelige Forberedelseseksamen,

§ 3, Pkt. 1 og 6, i kgl. Anordning Nr. 122 af 25. Marts 1938 angaaende Studentereksamen for Privatister og

§§ 1 og 5 i kgl. Anordning Nr. 9 af 5. Januar 1939 om Karaktergivningen ved Mellemskoleeksamen og Realeksamen for Privatister.

København, den 22. September 1942.

Henrik Bang.	Otto Bjørnboe.	P. H. Bohn.	Harald Bohr.
Højberg Christensen.	Holger Egekvist.	Anker Engelund.	Fabricius-Bjerre.
H. Fogh.	F. C. Kaalund-Jørgensen.	K. A. Kristensen.	Alb. Michelsen.
Ingvard Nielsen.	P. Nygård.	K. Paludan-Müller. Formand.	W. Stenberdt.

E. A. Koch.
Sekretær.

H. C. Ørsted:**Bemærkninger over Examensvæsenet, fremkaldte ved Skriftet »om det juridiske Studium ved Københavns Universitet. Sendebrev til Geheimeconferentsraad****A. R. Rothe fra F. E. Elberling.«**

Trykt i Maanedsskrift for Litteratur, 10de Bind 1833.

.....

.....

En anden ugunstig Tilbagevirkning paa Studeringerne har maaske ogsaa den Omstændighed, at Embedsexaminerne have en Indretning, der gjør Udfaldet mere usikkert, end der ligger i en Examens egen Natur. Jeg sigter herved til den Indretning, at samtlige Examinatorer skulle være tilstede under hele Examen, og give Charakteren efter Totalindtrykket. Denne Indretning synes ved første Øiekast fortræffelig; men ved nærmere Betragtning troer jeg, at man vil see, at den medfører stor Usikkerhed. Naar man ikke selv har prøvet det, forestiller man sig neppe, hvormeget Opmærksomheden sløves ved at sidde 5 til 6 Timer for at høre paa en Examen; med den bedste Villie dømmer man da slettere, end hvis man kunde nøies med en kortere Tid. Fremdeles har det en stor Indflydelse, at Examinatorer og Censorer langt fra ikke forstaae alle de ved Examen forekommende Fag lige godt; altsaa vil et eller andet Fag, som enten forstaaes bedst af de fleste Censorer, eller hvori Examinationen er tydeligst, let faae størst Indflydelse. Hertil kommer, at de ikke-examinerende Censorer vexle, og at Examens Udfald derved faaer en stor Ustædighed. Jeg troer, at alt dette kan forebygges og en langt større Sikkerhed opnaaes; men idet at jeg fremsætter mit Forslag herom til Prøvelse, maa jeg bede, at man ikke dømmer over nogen enkelt Deel deraf uden i Sammenhæng med det Hele: thi et Stykke af den Fremgangsmaade, som jeg vil foreslaae, indflikket i det Nubestaaende, vilde sandsynligviis være en Forværring. Mit Forslag er da følgende:

1. For hvert af en Examens Hovedfag vælges tre bestandige Censorer, af hvilke den ene examinerer. De Charakterer, hvorom de komme overeens, naar Dagens Examen i dette Fag er endt, indføres strax i Examensprotokollen. De maa allerede forud have bestemt Charaktererne for de skriftlige Prøver i Faget og indført samme i Protokollen.

2. Der maa fra først af bestemmes, hvilken Indflydelse hvert af disse Hovedfag eller Afdelinger bør have paa Hovedcharakteren. Derpaa deler man dette Fag i saa mange Underafdelinger, som man vil give det Charakterværdier i Sammenligning med det Hele. Indretter man det f. Ex. saaledes, at der gives 24 Specialcharakterer ved hele Examen, saa deler man et Fag, hvis Indflydelse bør være $\frac{1}{6}$ af dem alle, i 4 Afdelinger, eller, om man skulle finde nogen særegen Vanskelighed heri, da giver man Charakteren i Faget Værdi som 4. Det første foretrækker jeg dog, fordi Examinator derved kan hindres fra at forsømme nogen vigtig Deel. Det forstaaer sig, at de skriftlige Svar i Faget bedømmes af samme Censorer. Man seer let, at den her foreslagne Indretning medfører baade større

Opmærksomhed hos Examinator og Censorer, større Ansvarlighed, større Sagkundskab i Bedømmelsen og større Eensformighed i Prøvens Udfald.

3. Specialcharaktererne kunne være Laud.p.c., Laudab., Haud illaud., non cont., vix non cont., 0. Ringere troer jeg ikke, at Antallet bør være. Vix non cont. skal være en Mellemcharakter mellem 0 og non cont., ved hvis Brug den Mislighed skal undgaaes, at man kunde synes nødt til at give Nogen non cont. for en Kundskab, der var yderst lidt over det, hvorfor han skulde have 0.

4. Ved Hovedcharakterens Uddragelse gaaes ud fra den Grundsætning, at en Charakter af en ringere Art, sammenlagt med 2 andre, der staae to Grader høiere, giver 3 af Middelcharakteren; altsaa vil 2 Laud. p.c., og 1 Haud. ill. give 3 Laudab.; 2 Laudab. og 1 non cont. 3 Haud. ill. o. s. v.

Laud. p.c. er her regnet for en Charakter, uagtet der gives Nogle, som ikke ville regne den derfor, fordi den synes uauthoriseret. Den er virkelig Betegnelsen for en egen Duelighedsgrad, og trænger den til Auctorisation, kan den jo anbefales dertil. Vix non cont. er i samme Tilfælde. Man kan, paa den her angivne Vei, tilbageføre alle Specialcharaktererne til to Nabocharakterer; f. Ex. 6 Laud. p.c., 8 Laudab., 9 Haud ill., 1 non cont. kunne omdannes saaledes: 6 Laud. p.c. + 3 Haud ill. giver 9 Laudab. Man har da nu 17 Laudab., 6 Haud ill. og 1 non cont. Men 2 Laudab. + 1 non cont. giver 3 Haud ill. Man har da 15 Laudab. og 9 Haud ill. Vel kan man i alle Tilfælde saaledes tilbageføre de forskjellige Charakterer til to Nabocharakterer; men man kan lette sig de mere forviklede Tilfælde ved at udtrykke Charaktererne med Tal. Man vil finde, at man faaer de samme Resultater som ovenanført, naar man sætter Laud p.c. = 8, Laudab. 7, Haud illaud. 5, non cont. 1, vix non cont. $\div 7$, 0 = $\div 23$. Grunden er, at hvert nyt nedstigende Trin bliver 2 Gange saa stort som det forrige, saa at Fradragene ere 1, 2, 4, 8, 16.

5. Grundsætningerne for Hovedcharakterens Uddragning overskues bedst ved at tænke sig Specialcharaktererne tilbageførte til to Nabocharakterer; man kan siden for Lethedens Skyld udtrykke Forskrifterne i Tal. Efter min Mening skulde Hovedcharakteren ikke dannes, som sædvanligt skeer, naar man har to Nabocharakterer for sig, efter den simple Pluralitet; men det fornødne Forhold skulde bestemmes efter enhver Grads Natur. Den, som ingen ringere Character har end Laudab. og dertil endnu flere Laud. p.c. end Laud. uden Udmærkelse, er upaatvivleligt en fortrinlig Candidat (for saa vidt Examen kan afgjøre saadant) og fortjener at optages i en egen Classe, de Udmærkedes. Den altsaa, som iblandt 24 Charakterer har 13 Laud. p.c. og 11 Laudab. skulde have Udmærkelse som Hovedcharakteer. Derimod skulde ikke 13 Laudab. og 11 Haud. ill. give Laudab. til Hovedcharakteer; men denne skulde kun opnaaes ved $\frac{2}{3}$ af den bedre Charakteer, f. Ex. 16 Laudab. + 8 Haud ill. Hovedcharakteren Haud illaud. skulde ikkun opnaaes, naar alle Charakterers Værdi var saa stor som den, der faaes af lutter Haud ill. Endeligen skulde den, hvis Charakterers Sum var mindre end $\frac{2}{3}$ Haud ill. og $\frac{1}{3}$ n. c., f. Ex. 16 Haud ill. 8 n.c., afvises.

Vilde man nu tilbageføre disse Regler paa Tal, og dertil bruge det Tilfælde, at man har 24 Specialcharakterer, saa er 13 Laud p.c. + 11 Laud. = 104 + 77 = 181, det ringeste Tal for Udmærkelse til Hovedcharakteer; 16 Laudab. + 8 Haud ill. = 112 + 40 = 152 det ringeste Tal for Laudabilis som Hovedcharakteer; 24 Haud ill. = 120 det ringeste Tal for Hovedcharakteren Haud illaudabilis; 16 Haud ill. + 8 Non cont. = 80 + 8 = 88 det ringeste Tal, hvormed man kan opnaae en Hovedcharakteer.

Jeg forudseer let, at disse Regler ville ved første Øiekast synes Mange baade vilkaarlige og overdrevent strenge; jeg troer, at nogle Oplysninger i denne Henseende

ville være fornødne. De Tal, hvorved Specialcharakteren udtrykkes, ere egentligen kun Udtryk for en Grundsætning, der laae skjult i vore længe hævdede akademiske Vedtægter for Hovedcharakterernes Uddragelse, nemlig, at en slet Specialcharakter skulde have en langt større nedsættende Virkning end den ophøiende Virkning, man tillagde en god; saaledes hindrede og hindrer endnu Haud ill. fra at opnaae Udmærkelse ved de første Examiner, om endog Candidaten ved den første Examen af 12 Charakterer har 11 Laud p.c. og 1 Haud ill. eller til den philosophiske blandt 9 Specialcharakterer 8 Laud. p.c. og 1 Haud ill. Fremdeles vil 2 Haud ill. og 1 non cont. af de 12 Charakterer ved ex art. eller 1 Haud ill. og 1 non cont. blandt de 9 ved den philosophiske Examen hindre i at faae Hovedcharakteren Laudabilis, om man endog har Laud p.c. i alle de øvrige Fag. Et Nul og et Haud ill. nedsætte ufeilbart Hovedcharakteren til non cont., hvor gode end de andre Specialcharakterer kunde være. Saadanne særegne Bestemmelser frembringe en stor Ulighed, som, jeg troer, lader sig afhjælpe ved i alle Bestemmelser at følge den eneste Grundsætning, at to Charakterer, mellem hvilke der ligger een Mellemcharakter; sammenlægges saaledes, at to af den bedre og een af den slettere give tre af Middelcharakteren. Alle de angivne Tal for Specialcharaktererne ere bestemte derved. Vil man derimod prøve at betegne Charaktererne neden fra regnet ved Talrækken 1, 2, 3, 4, 5, vil man ved Sammentælninger faae Hovedcharakterer, der falde saa godt ud for de maadelige og slette Candidater, at man, naar man blot vilde bruge en saadan Regning, kunde blive nødt til at give Folk Haud ill. til ex. art., uden at de havde lært enten Græsk eller Latin, eller med andre Ord, uagtet de aldeles havde forsømt adskillige af de vigtigste til Examen henhørende Fag.

Man danner nu Hovedcharaktererne ved ex. art. og phil. for en Deel efter en simpel Pluralitet af Specialcharakteren; f. ex. ved den sidste giver 5 Laudab. + 4 Haudill. Hovedcharakteren Laudab.; 5 Haudill. + 4 non cont. Hovedcharakteren Haudill.; 4 Haud ill. + 5 non cont. Hovedcharakteren non cont. Men derved sammenkastes meget ulige Candidater i Middelclassen. 4 Laudab. og 5 Haudill. give samme Hovedcharakter som 4 non cont. og 5 Haudill.; ja, det gaaer saa vidt, at det kan være den, som har 4 n.c. ligegyldigt, om han dertil har 5 Haudill. eller 5 Laudab. p.c. De bedre Haudillaudabilister komme saaledes til at staae i Classe med Stympere, hvorved baade den duelige Candidat lider, og Examens Værd formindskes. Jeg troer, at mange Uligheder, hvorpaa jeg her har anført Exempler, udjevnes ved den foreslagne Fremgangsmaade. Saaledes vil efter denne ikke eet eneste Uheld eller een eneste lille Mangel berøve den Candidat Udmærkelsen, som i mange Fag har viist en stor Fremgang; thi han har faaet Laudab. p.c. i 2 Rubriker mere, end han behøvede for at blive udmærket, hvis alle de ringere Specialcharakterer vare Laudabilis, saa kan han nu taale 1 Haudill., som med Overskuddet af 2 Laud. p.c. danner 3 Laudabilis. Paa samme Maade kunne 2 Laudab. med 1 non cont. forvandles til 3 Haudill. Man har havt Exempel paa Candidater, der have havt mange Laud p. c., men 1 non cont., som i Forbindelse med 2 Haudill. har nedsat Hovedcharakteren til Haudill. Efter de her fremstillede Grundsætninger ere 6 Laud. p. c. + 1 non cont. = 7 Laudab., Sagen altsaa jevnet efter Billighed. Man vil overalt ved Prøve finde, at denne Beregningsmaade hjælper den duelige Candidat til at faae et enkelt Uheld eller en enkelt Mangel opveiet, men derimod hindrer dem, som i alle Fag ere temmelig svage, i at faae lige Charakterer med de temmelig duelige.

Vil man til Prøve anvende denne Beregningsmaade paa Ex. artium, maa man tage i Overveielse, at der anvendes langt mere Tid i Skolerne paa Latin og Græsk end paa noget andet Fag, og at ogsaa disse Fag som Forberedelse til Universitetet ere af stor Vigtighed; man bør derfor give hver af disse 2 Charakterværdier. Det samme bør skee

med Prøven i Modersmaalet, der er saare vigtig. Man faaer da 15 Charakteerværdier for Ex. artium, hvorefter da Beregningen gjøres.¹⁾

Den store Ulighed, som følger af den nu brugelige Maade at beregne Hovedcharaktererne, har uden Tvivl været Grunden til det Lovbud, at denne Fremgangsmaade ikke skal følges ved Embedsexaminerne; men at man der skal dømme efter Totalindtrykket, hvilken Fremgangsmaade dog ogsaa, som vi have seet, har store Misligheder. Den her foreslagne Fremgangsmaade synes nu at hæve Vanskeligheden, i det at den tilsteder at hævde hvert Fag sin forholdsstemmende Virksomhed og giver en sikker og billig Beregningsmaade, hvortil kommer den store Fordeel, at den ikke fordrer samtlige Examinators bestandige Nærværelse og ikke lægger Hindringer i Veien for altid at have de samme Censorer.

.....

.....

¹⁾ Det væsentligste af de her foreslagne Grundsætninger har jeg allerede for mange Aar siden vovet at bringe i Forslag for Ex.artium, for saa vidt de der have Anvendelse. Jeg har ogsaa haft den Fornøielse at see dem vinde Bifald blandt mine Colleger. En af disse har allerede, efter Aftale med mig, fremsat dem i dette Tidsskrift. Ved den polytechniske Examen følges ganske den her fremsatte Plan for Embedseksamen.